

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG.
AZ „ELSŐ SZÉKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.
Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyit-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10,489. szám

Kossuth Lajos nevenapja.

(gh.) Száznyolc esztendeje lesz szeptember 19-én annak, hogy Kossuth Lajos, a magyar nemzet édes atyja Monokon született. Mai napon pedig a magyar szabadság, egyenlőség, testvériség ez örök életű apostolának neve napja vagyon.

Egész életén át azért küzdött, hogy szabadok legyünk. Azt vallotta és világmegváltóként azt hagyta örökségül: „Csak szabadok legyünk, a gazdagság majd önként eljön.”

Bécsnek azonban nemhogy Kossuth Lajos egyedül üdvözítő irányja, de még a Széchenyi: „legyünk csak gazdagok, a szabadság majdan elkövetkezik” szelidebb jelszava sem tetszett.

Ez az oka, hogy szabadság helyett rabszolgaságot, üldözést; gazdagság helyett görnyedtségig sújtó terheket, kiszípolozó vám- és bankpolitikát, idegen orszákokba vivő holdusbotot és melléje szégyen tarisznyát rakott s folyton rak reánk, magyarokra az osztrák uralom...

Elvért, meggyőződésből és nem hitvány koncert, vagyoni előnyökért harcoltak nagyjaink. Kossuth szava visszhangra kelt. Talpra állította a magyar nemzetet.

Ravasz fondorlattal, a lekenyerezett Landerer megejtésével, hiába vették ki kezéből Metternich kancellár utján a hirlapírói tollat 1844-ben. Az addig elszórt mag csiraképes maradt és reá négy évre kivirágzott belőle Magyarország szabadságának örökre dicsőséges fája...

És ha évről-évre kegyeletes emléknapi minden igaz érzésű magyarnak Kossuth Lajos halálának évfordulója: március 20-ika, mennyivel inkább nevezete szeptember 19-ike és augusztus 25-ike, mikor az élő, örökre vezérsillagként ragyogó Kossuth Lajost szívünk mélyén, hazafias lelkünk erejével ünnepehetjük. Eszméiből életerőt, önbizalmat merítünk...

A mai szent napon indítványt teszünk; nem, kérelmet intézünk e helyen a hazafias Székely Dalegylethez. Találjon utat-módot arra, hogy Kossuth Lajos nevenapját, avagy születési évfordulóját évről-évre — talán Dalestély keretében — tegye emlékeztetéssé.

Ilyenkor lehetne a pártoló tagok tiszteletére időnként rendezni szokott Dalestélyt megtartani, mikor az idővel beszerzendő Kossuth-serleggel kezében,

városunk arra hivatott hazafias férfiai közül az e tisztre felkért szónok tartaná hosszabb-rövidebb emlékbeszédét.

A mostani kozmopolita, degenerált viszonyok között, ha még a legjobb hazafiak is átadják magukat az elpuhult, semmittevő vegetálásnak, akkor többé feltámadásról alig beszélhetnénk. Erről pedig lemondanunk nem szabad...

Hiszen maga a költő mondja:

„Hiszek egy Istenben
Magyarok Istenében,
Ki népet megáldá
Szép honnal jó kedvében
Még áll a hármast béré:
Mult nagyság emléke,
Még zug a négy folyam:
Szent egység jelképe.
E nép föltámad még
Új élet- s reményben:
Hiszek egy Istenben.”

Emlékezzünk tehát az élő Kossuth Lajosra, aki így szólt annak idején:

„Isten megáldotta igazságos küzdelmeinket... Magyarország, Erdély, Horvát-, Tótorszag népeit szabaddá tettük... Robotot, dézmát eltöröltünk. Az adóztatás terheiben megosztoztunk. Az ország védelmének kötelességében megosztoztunk. És a népet minden alkotmányos szabadságnak részeseivé tettük... Hogy pedig a népnek, az országnak ezen szabadságát idegen gonosz zsarnokok meg ne ronthassák, felelős miniszteriumot alkottunk, valóságos nemzeti kormányt, mely oly emberek közül álljon, kik a nemzet többségének bizodalmit bírják, kik a népnek barátai, kik annak javát, szabadságát szívből, lélekből előmozdítják... És ezen nemzeti kormányt felelőssé tettük, hogy a nép s az ország szabadságát szentül megőrizze; a nép adóját a nép javára fordítsa; arról a nemzetnek számot adjon s a nemzet vérének nem másra, mint az ország védelmére fordítsa... És hogy ezen felelős kormány hazafiúi kötelességének becsületesen megfeleljen, a népnek azon hatalmat adjuk, hogy válasszon képviselőket, kik a kormánytól számot vegyenek s a nép javára törvényeket hozzanak, melyek szerint a miniszterium az országot kormányozni tartozék...”

Ezek az 1848-as törvények gyakorlati részei. Ezeket adta nekünk Kossuth Lajos kortársaival. Méltó tehát arra, hogy nagy művét felszínen tartsuk és azt szívünkbe vésve, teljes kiépítésén munkálkodjunk.

Gyűljünk össze tehát minden évben egyszer-kétszer és lelkünket fűröszköljünk meg Kossuth Lajos lángoló hazaszeretetének mélységes tengerében!...

Alkudozás az oláhkérdésben.

Irta: Józsa Imre.

A kormány mikor rá lép az alkudozások kétes szakadéka, bünt követ el az alkotmány ellen s annak a hitnek ad tápot, mintha a nemzetiségek tényleg elvolnának nyomva, mintha nem egy mértékkel mérnék a jogot és igazságot a haza minden polgárának jogi és felekezeti különbség nélkül.

Jól mondta Andrassy a román képviselők felé fordulva: „ismerjék el a magyar nemzeti államot minden ártibutumaival és tartozékával s akkor beszélhetünk, de addig nem.”

Az az államférfi, aki ezen felhívásra kielégítő feleletet nem kap s mégis alkudozásokba bocsátkozik, míg egyfelől lealázza a magyar nemzet presztizsét, másfelől nem ismeri a nemzetiségi kérdés alfaját sem, vagy ha ismeri, s ha tudja, hogy a nemzetiségi kérdés a magyar állam eszme egyenes tagadásában csucsozik ki, s ennek garantálása nélkül mégis alkudozik, — az nem a nemzeti akarat, nem a magyar alkotmány, hanem Lueger végrendeletének egyenes végrehajtója az összbírodalmi eszme érdekében.

Mert tegyük fel azt, hogy a román-ság nem kér s a kormány nem garantál egyebet, mint a nemzetiségi törvény tökéletes végrehajtását.

Csak ennyit és nem többet!

És vajjon ezen a téren mennyi az az „ennyi”?

A magyar nyelv kirekesztése és a román nyelv érvénye nemzetiségi vidéken egyházi, iskolai, igazságszolgáltatási és közigazgatási ügyekben.

Hát ez valóban nem sok. S ha a kormány el van tökéltve, hogy ezeket a jogokat megadja a nemzetiségeknek, akkor ezek bátran és fenntartás nélkül elismerhetik a magyar nemzeti államot, mert az megszünt létezni abban a pillanatban, mikor a románnyelv érvényesülése folytán az igazgatás legfontosabb ágazataitól a magyar nyelv — hogy úgy fejezzem ki magamat — egyszerűen kiküszöböltetett.

Kinek kell az ilyen áron szerzett béke?

Egyedül Ausztriának, mely a mi nemzeti sorvadásunkból meríti a maga erősségét.

Más egyebet pedig igazán nem kérhet a román nemzetiség.

Hiszen az állam-élet egyéb nyilvánulásaiban nem is annyira egyenlők, mint inkább kiváltságosak. Annaira kiváltságosak, hogy egyuttal megelégedett is maga a nép.

Tíz esztendeje élek közöttük. Ezen idő alatt volt alkalmam megismerni a románságnak egész lelkületét, összes faji aspirációikkal együtt.

Láttam titkos és nem titkos gyűléseket. Láttam a mérsékelt román és a legfeketébb náciionalista politika üszkét lobogni a nép között.

Láttam papok által fanatizált tömeget, mely már vezérét keresi az Avram Jankukban, láttam mérsékelt, békés tömeget, hol az volt a jelszó, hogy még várjunk míg iskoláink megtermik a művelt anyagot, míg embereinket elhelyezhessük; addig pedig támogassuk a mindenkori kormányt, mert anyagi és személyi koncesziókat csak tőle kaphatunk.

Mindent láttam és mindent hallottam, de az oláhságnak olyan tömegét nem láttam és nem hallottam, mely a magyar nemzetet önmagáért, a magysr hazát pedig azért támogatná, mert kötelekbe tartozik.

Ez alól az általános igazság alól nem tudta magát kivonni még egy Puskáriurkuri bíróság, ki nyugalomba vonulásával egész vagyonát náciionalista célokra hagyta.

Hát akkor mit várunk azoktól a pópáktól, kik a magyar állam bőkezűségéből kongruát élveznek s ennek dacára iskolát és templomot egyaránt felhasználnak arra, hogy éket verjenek a román és magyar közé, hogy szítsák mesterségesen az elégtelenség tüzet, hogy tévtanokkal félrevezetik saját fajukat s megnyerik azoknak a nemzetellenes ideáknak, melyeknek titkon fizetett zsoldosai?

Mit várunk attól a teljesen a pépák hatalma alatt álló dászkalitól, ki a magyar nemzet áldozatkésztségén fenntartott magyar iskolákban szerezte képesítését s a ki román származása dacára, egyformán osztott kollégáival minden jóba, míg a magyar állam osztogat még a kenyérben is; — mit várunk tőle, mikor szó nélkül eltűri, hogy pópája hittan óra alatt kitiltott nemzetellenes dalokra tanítja tanítványait? Mikor vegyes társaságokban, a hol mindenki jól tud magyarul, csak románul akar beszélni? Mikor hazafiúi kötelességét csak akkor gyakorolja, mikor leadja politikai meggyőződésének voksát a kormánypárti jelöltre azzal, hogy „nekem muszáj, nektek nem muszáj.”

Hát nem felhívás-e ez magában véve az ellenkező irányu meggyőződés kifejezésére?

Hát nem nyilvánvaló-e, hogy az oláh a tanítói katedrán vagy a kuria diszes székén is megmarad annak, a minek született?

Ilyen szimptomák mellett alkudozhatik a kormány a Metianukkal és a Vajda Sándorokkal, mert az alkudozás csak arra lesz jó, mire a fegyverszünet, hogy az igazi és sokszor láthatatlan vezérek: a Lukácsuk és dászkalok annál biztosabban folytassák akna munkájukat, annál jobban

preparálhassák népüket nemzetellenes tendenciák befogadására.

Magyarországon a nemzetiségi kérdést nem az a kormány fogja megoldani, mely koncessiókkal alkudozik, hanem az, mely a vezéreket eltudja szakítani a néptől, a mely ha kell, vasszigorral, de tiszteletet és védelmet tud szerezni az alkotmánynak, érvényt a törvénynek s a nemzeti nevelés fejlesztésével hű polgárokat az ezeréves Magyarországnak.

(Vége.)

Az állami elemi iskola kérdése.

Lesz-e, van-e számára hely?

A napokban egy cikk jelent meg a P. N. vezetőhelyén, amely elég megdöbbentően és világosan fejti ki, hogy a most szeptember elsejével életbelépő ingyenes elemi oktatás a törvény azon intézkedésénél fogva, hogy a felekezetek iskoláinak a fenntartási költségeikhez az államtól segítyt, a tanítók fizetésének kiegészítésére pótlást kapnak, mennyire hátrányos az állami oktatás megteremtésére és keresztülvitele. Kimondja egész nyíltan és határozottan, hogy az 1908. évi LXX. 1. t.-c. az állami oktatás megvalósítását tizedekre veti vissza, mindaddig, amíg a törvényhozás fel nem ismeri a veszélyt s nem igyekszik azt módosítani.

A most életbelépő törvény nem megszünteti a felekezeti oktatást ezzel karöltve a nemzetiségi kérdést, hanem éppen ápolja, elősegíti. Módot nyújt arra az állam óriási megterhelésével, hogy a felekezetek iskoláikat nemcsak fenntarthatják, de megerősíthetik, fejleszthetik. Az a nemzeti törekvés, hogy az államot alkotó elemek, ne széthúzó, államellenes elvek és törekvések szerint neveltessenek, ezzel a törvénnyel megbénított. Csodálatos dolog, hogy ezt alkotói és meghozói észre nem vették.

Városunkban az elemi oktatás volt legkevésbé felekezeti. A volt felekezeti elemi iskolák éppen az anyagiak miatt, csak töredékesen tudták feladataikat teljesíteni és ezért általános volt a kívánság, hogy az állam vegye kezébe az elemi oktatás ügyét s ő állítson színvonalon álló iskolákat.

Tudjuk mennyi küzdelembe került, amíg eljutottunk odáig, hogy átvette s a tanerőket kinevezte. Tehát az állam vette kezébe az elemi oktatás ügyét. Kezébevette, az igaz! De hogy? Két éve már meg van az állami iskola. De mondhatni, nincs benne semmi köszönet Maguk a vezetők, a tantestület se hisszük, el mernék mondani nyugodt lelkiismerettel, hogy ők iskolákkal meg vannak elégedve úgy szellemi, mint anyagi tekintetben.

Mi úgy képzeltük ez iskolák államosítását, hogy mihelyt átveszi az állam, abból egy egységesen működő mintaiskolát csinál, ellátja jó tanerőkkel, megfelelő s mindenesetre minta-beosztású és felszerelésű épületekkel. Hogy ez legyen a vármegyei tanítószék látni és tanulmányozni valója.

A tanerők megvannak. Kvalitásukról és kvalifikációjukról nem szól-

hatunk, arról tájékozódni nem vagyunk s nincs is okunk bennük kételkedni. Az egységes működés azonban nincsen meg. Ezt egy bölcse, de érthetetlen belátás s a belátást követő még bölcsebb intézkedés meggyújtotta. Hogy miért? Azt legfennebb az illető tudná megmondani. Az egységes vezetésnek megbontását, a szétválasztást, hogy a két nemű iskola külön helyeken van elhelyezve, még nem indokolja. El sem képzelhető, hogy a két testületnek közös vezetése és érintkezése előnyös ne volna úgy az igazgatási, mint tanulmányi szempontokból.

Legnagyobb csatlódás érte azonban városunkat az elhelyezés tekintetében. Elszórtan nem alkalmas, sőt egyenesen türethetetlen helyiségekben, 70—80 gyermekkel egy tanteremben nyomorog az iskola. Akárhány községnek különb iskolája van, mint Székelyudvarhelynek, a székely anyavárosnak, szegényére a mai kulturának. Bezzeg városunk elemi iskoláztatásával nem dicsekedhetik el a közoktatásügy minisztere. Pláne ha tudná, hogy százakra megy még ma is azoknak a gyermekeknek a száma, akik egyáltalán iskolai oktatásban nem részesülnek. A városi közgyűléseken jelentéseiben mindig megemlíti a polgármester, hogy hány tanköteles van, de azt elhallgatja igen bölcse s tán szegényületében, hogy ezek közül hány szorgalmas hallgatója van az utcai erkölcsös oktatásnak. Pedig most nem élünk a Sokrates korában.

Több mint három éve huzódik az épület kérdése. Hát csoda-e ez? Hisz ha nem huzódnék, akkor nem volnánk egyáltalán magyarok s nem speciálisan székelyudvarhelyiek. S mi akassza a megvalósítást. A megfontolás. A tanulmányozás. A város megfontol, a minisztérium meg tanulmányoz. S aztán. Hát az iskolai ügy issza a levét.

Hosszu megfontolás és tanulmányozás után el kell ismernünk — ne legyünk igazságtalanok — hogy mégis történt valami. A várostól kértek ingyen telket. Megadta. Jó. Kérték az átkebelezési határozatot. Azt is megadta. Tehát lesz már valami. Dehogyan lesz. Még mindig mire való a tanulmányozás!? Arra, hogy nagyot bökkjön valaki a homlokára s mondja: Ez nem jól van így! Nekünk, a tanügy embereinek az iskola céljaira nem az a hely kell, amit kijelöltetek s amit elfogadtunk, nekünk az kell, amit a törvényszék és börtönök részére jelöltetek ki! Valóban megáll az ember esze s gondolkozik, hogy tulajdonképpen homlokának melyik idegszála kell bökknie, hogy ugyanezen mentő és üdvös gondolatai támadjanak.

Tehát, most már átmenendőben vagyunk a negyedik évre s még nincs eldöntve az iskola helyének kérdése. S így még eltelik több év is s megvalósul a P. N. jóslata, hogy az állami oktatással szemben életre kel s megerősödik a felekezeti. S ez a veszély nálunk annál inkább bekövetkezik, ha az iskolát érthetetlen módon a városon kívül helyezik el.

Nem egy szülő kifogásolta ezt az eszmét s kifogásolja ma is, de legkézzelfoghatóbban bebizonyította a „Székely-Udvarhely” 1909. augusztus 1-én megjelent számában „Ag-

góóó szülő”: „Még egyszer az állami elemi iskola kérdéséhez” című cikke. Körültekintéssel s alapos fejtegetéssel állapítja meg, hogy az állami elemi iskolának városunk központjából nem szabad kimennie.

Egy érdeklődő

Gazdasági tanulmány ut.

(1. Folyt.)

(G. J.) Az intézet falai, bár szűnődő van, az őszi termés betakarítása után a tanulók hazabocsáttattak, mégis népesek. Az igazgató szíves felvilágosítása után tudtuk meg, hogy minden száz vármegyének egykét alapítványa van és köteles minden megye egy-két tanulót 10 havi tanfolyamra az intézetbe küldeni a gyümölcsfatermesztés elsajátítása céljából — minden évben. Lám mily szép kulturális intézmény. Mily szépen meglehetne valósítani ezt a Székelyföldön is, hol a gyümölcsfatermesztésnek hazája van. Megnéztük az intézet körül parkszerűen elhelyezett gyümölcsfákat. Körülkérdeztük a közepén egy-egy szép törpe alma, körtefa áll dúsan terméssel. A fák törzs nélküliek, a föld közvetlen közelében hajtanak koronába s a termés kézzel könnyen leszedhető. Ez a jövő gyümölcsfa tenyésztése! A gyümölcs a törpe fán gyorsabban és nagyobbra nő, mert a nedvet közelebb kapja a gyökér által; egészségesebb is, mivel a rovarok, férgek és levélbetegségek ellen könnyebben lehet védeni, mint a magas törzsű fát. Az ösvények mellett alma és körte alak, illetve korlátfák állnak, remek, szép és kiváló fajtájú gyümölcsökkel kínálják az udvaron járókat. A félmagas és magastörzsű fák rovargyűrűkkel vannak ellátva; levélve egy papírból készült gyűrűt, halomszámra hemzseg benne a kártévő rovar. Ilyen védekezési eszközt a székelyudvarhelyi gazd. egyesület áruházából szerzik be darabonként 4 fillérért, de készítik szalmából is, mely esetben közönséges piparral fedvén le a szalmagyűrűt — erősítik a fatörzsre. Az udvaron levő gazdasági épületekre meggy és cseresznye fák vannak ültetve, agaikból különböző tetszetős alakok formálva. Gazdagon teremnek, de az igazgató megjegyzése szerint a gazdag termést a pajkos tanulók szedik le, mikor ők közelükben nem vélik lenni.

Majd az intézet istállójába vezetett utunk, hol igen szép pinzgau és szimmenthali fajta teheneiben gyönyörködtünk. Az állatok gondozására egy szolga van felfogadva oly formán, hogy a teheneiktől nyert tej mennyiség aránya szerint kapja bérét. Adnak is ám a tehének bőven tejet, melyet az intézeti tanulók élelmezésére használnak fel. A legjobb tejelő tehén egy pinzgau fajta „Máli” nevű állat, mely 1909. év dec 28-án ellett meg s jul. végéig 2697 és fél liter tejet adott. Borját egy hónapig taplálta s e hónapban a tőle kapott tej mennyiség 401 liter. Herbert igazgató ez állaton mutatta be a trokár használatát a felfuódás esetén. Két izben fuvódott fel a nyers lucernától s mind a két izben megmentette. A nyert utasítások kapcsán ismertük meg a gége vascső alkalmazását, mit szintén felfuódásnál szoktak alkalmazni sikerrel.

Az istálló belső berendezése mintaszerű. Padlása betonirozott, vályuja szintén betonból van készítve, elül ellenző állvánnyal ellátva és az egész állat előtt csak annyi üres hely van hagyva, hol a fejét a vályuhoz bedughassa. A füllesztő kamrákban kis szecskagépek és a füllesztésre szolgáló beton kádak láthatók.

A trágyateleptől nem messze van elhelyezve a sertésöl igen praktikus és egyszerű berendezéssel. Minden sertés külön ketrecben van elhelyezve. Az ajtók felett jókora ablakok vannak, hol őket megfigyelhetik. A külön osztályok előtt közös kifutó hely van bekerítve; betonnal a talaj bevonva, közepén egy mélyedés tele friss tiszta vízzel, hol az állatok naponta fürödhhetnek.

Az istállóval szemben van a trágyatelep, nagynégyesög alakban, jobb oldalon trágyalékutal és Biker-féle külföldi gyártmányu, önműködő szivattyúval. A trágyatelepet trágyaléval s vízzel nem öntözik, mert károsnak tartják, tapasztalásuk szerint az öntözés a trágyát kilugozza. Öntözés helyett a taposást alkalmazzák.

Érdekes és igen áldásos községi intézményt létesítettek a szászgazdák ezelőtt 8 évvel, a sertésfatermesztést illetőleg. Minden gazda a község pénztárába minden egyes sertés után 1 koronát fizet évenként s ha sertése elhull, élősúlyban számított értéke megtérítetik.

Kötésben állanak a megyei szalmagyárakkal s ha a serlésvész kiüt, egyszerre levágják az összes sertésállományt s feldolgozásra eladják élősúly árban a gyáraknak. Ezen sertés biztosítási intézménynek köszönhetik a szászok vagyonosodásukat s nagyon szép sertésállományukat.

Majd az intézet gazdasági gépeit tekintettük meg, hol a különböző ekék között egy újabb fajta hegyi ekét, az ugynevezett „Szilia-féle hegyi váltó ekét” próbáltunk ki munkában. Ezen újabb tökéletesített ekének van igen nagy jövője. Tiszta munkát könnyen és biztosan végez, sulya alig 50 K^o. Az intézetnél szintén ezen eke van bevezetve és kiváló sikerrel használják.

Az intézet gazdaságát megtekintve, a látottak felett elmélkedve, gyorsan repült el az idő s az igazgató szíves meghívására ebédhez ültünk.

A rövid, de izletes ebéd elköltése után egy mezei dülő uton Nagyke-mező felé vettük utunkat, hogy a két helység között fekvő Ambrosi Mihály birtokát, hegyi gazdaságát megtekintsük. A direktor által egy órai távolra jelzett utból két óra is lett, míg a helyszínére megérkeztünk.

Fáradtan érkeztünk oda, de feledtük az ut nehézségeit, mikor azt a gyönyörű paradicsomot, mit Ambrosi 18 évi munkával, 300 méter magaságú hegyoldalakon megteremtett — megpillantottuk. 18 év előtte kopár, bojtortjánt termő hegyek állottak ott csupaszon s ma a kultur ember keze nyomán egy ideális minta hegyi gazdaság tárul az ember szeméi elé. Fűmagvetése műtrágya alkalmazással dus kaszállót alkotott, hol ezelőtt semmi sem termett. Az utak szélén félmagastörzsű alma, körte és oltott szilvafák tenyésznek s gazdag terméssel hálálják meg gazdájuk jószágát. A 40 családra berendezett és benépesített méhesház minden év-

ben gazdagon ontja a gazda kannájába a mézet. Istálló berendezése a szász módszerrel azonos, trágyatelepe, gazdálkodási rendszere kifogástalan. A hegyek tetején és déli oldalain 10—15 holdra tehető s termésben álló szőlőtelepe van, kiegészítve amerikai alany szőlőteleppel, melyből Ambrósi szép jövedelemre tesz szert évenként. A forgós rendszerű gazdaságon kívül nagy kiterjedésű buja legelőn, jó kondícióban levő erdélyi és tarka fajta marhák, juhok tartóztatják a területet. Ambrosi birtoka, 200 kat. hold kiterjedésű, rendszeres tartott gazdaságának látása után, a tisztelt és elismerés érzületével emeljük meg a kiváló szakértelemmel, nagy műveltséggel bíró gazda előtt — kalapunkat. Tanulhattunk itt sokat, nagyon sokat. Jól esett látnunk több székely gazdának kezében a papírt és íróut, amint rajzolgatott a birtokból egyes részleteket s írta le a művelés módjait.

(Folyt. köv.)

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Monadják, hogy Kossuth Lajos nevenapját ma mindenik asztaltársaság fényesen megünnepeli;

monadják, hogy az elhújasodás miatt nyugdíjazott főkapó a szabad sajtón hálából egy utolsót rugni nem akart;

mondják, hogy a fürdő-szezon az idén nyáron volt és nem őszkor lesz;

mondják, hogy a hazafias eszmék hirdetése mungóéknál fejvesztést nem idéz elő;

mondják, hogy derék főkapitányunk sétatéri „új hidunkon” a „Páros élet” szövegű dal éneklését — közbiztonsági szempontból — nem engedélyezte;

mondják, hogy a „kettős kutból” a letelt esős nyáron, egyetlen bacillust sem közfogyasztottak el;

mondják, hogy városi közigazgatásunk fejtelenségben nem szenved;

mondják, hogy a kobátfai malomgát tulajdonosait a közigazgatás terén szerzett érdemeikért, monétával még nem látták el.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— **Eljegyzés.** Fülöp Imre, a parajdi fogyasztási és értékesítő szövetkezet üzletvezetője eljegyezte Posch Ilonkát, özv. Posch Józsefné, az oklándi fogyasztási és értékesítő szövetkezet üzletvezetőjének leányát Oklándon.

— **Iskolai értesítés a polgáriból.** A helybeli állami polgári leányiskolában az 1910—1911. évre a beiratások folyó évi szeptember hó 1., 2., 3. és 5. napjain d. e. 8—12 óráig, d. u. 2—5 óráig eszközöltetnek. Augusztus 31-én d. u. 2—5 óráig tartatnak meg a javító- és különbözeti vizsgálatok. Azok a rendes tanulók, akik tandíjmentességet akarnak nyerni, eziránti folyamodványukat szegénységi- és iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, a beiratás alkalmával nyújtsák be az iskola igazgatójánál.

— **Az országos függetlenségi és negyvennyolcas gazdapárt** vasárnap délután Szabó István (nagyatádi) országgyűlési képviselő elnöklésével

értekezletet tartott, a melyen többek között elhatározta, hogy az ősszel Udvarhelyvármegyében is szervezni fogja a kisgazda-pártot.

— **Bucsuszó.** Barátainak, jóakaróinak, Székelyudvarhely város nagyteljesítő hatóságainak és nagyérdemű közönségének szívélyes bucsut mondunk. Tartsanak meg szíves emlékülket, amint mi sem fogunk megelégedezni soha a székely anyavárosról. Dózsa Jakab és családja.

— **Az Erődsy-ügy.** Erődsy Sándor marostordai főispán ügye hovatovább mind nagyobb hullámokat ver fel az országban. Mióta a Gróf Károlyi Gyula, Gróf Teleki Sámuel, Fejérváry Jenő, Gróf Bánffy Miklós és Rohonczy Lőrincből álló becsületbiróság kimondotta, hogy ez a nevezetes becsületszó-tartó főispán „elégtétel adásra és vevésre nem képes”, azóta állandóan hasábszámra irnak róla a napi lapok pro és kontra. Héderváry miniszterelnök Erődsy lemondását nem fogadta el. Most pedig úgy áll a dolog, hogy ha a miniszterelnök a marosvásárhelyi becsületbiróság döntésével továbbra is szembe helyezkedik, Erődsyt pedig nem ejti el, — lehetetlenné fogják tenni a Nemzeti Kaszinóban. Ez lenne az első lépés. A kormányválság a második és a bukás a harmadik. Andrássy Gyula grófot táviratilag kérték Budapestre, mivel az Erődsy-üggyel foglalkozik a Kaszinó választmánya is.

— **Beiratkozások az áll. el. népiskoláinkba.** A székelyudvarhelyi m. kir. állami elemi fiu-, leány- és vegyes iskolába a beiratások tartatnak szeptember hó 1—3 napjain, napenként d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig, a tanév szeptember hó 5-én nyílik meg. A fiu- és a szombathelyi I—II-ik osztályos vegyes beiratások az óvoda épületében levő fiúiskola, a leányiskolai beiratások pedig a Király-utcában levő leányiskola helyiségében eszközöltetnek. A mindennapi iskolába azon növendékek vétetnek fel, akik augusztus hó 31-ig bezárólag 6-ik életévüket már betöltötték, de a 12-iket még nem haladták túl, a 12—14 éves növendékek pedig a fiu- vagy leányiskolai gazdasági ismételő iskolába iratkoznak be. A kéznél levő Értesítő könyvecskét mindenik hozza magával. Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. értelmében a népiskolai oktatás a tanköteles korú gyermekekre nézve kötelező lévén, tisztelettel kérjük a szülőket, hogy 6—11, illetve 12—14 éves gyermekeket, amennyiben közép-, szak-, vagy iparostanonc iskolába be nem iratkoztak ezen jelzett napokon az elemi iskolába beírni szíveskedjenek, hogy a kényszer beiskolázás kellemetlenségeitől úgy a szülők, mint az illetékes hatóság meg legyen kímélve. Sem a mindennapi, sem az ismételőiskolában tandíj nincs, 50 fillér beiratási díjat is csak azon mindennapi iskolások fizetnek, akiknek erre szüleik képesek, illetve, akik annak elengedését nem kérik. A Népművelési Egylet s más intézmények és egyesek kegyes adományából a szegény tanulókat ellátják ingyen tankönyvekkel és írószerekkel. Tehetősebb szülők s más a jótékonyra hajló nemesszívű adakozók kegyes adományait erre a célra továbbra is kérjük és hálás köszönettel fogadjuk. Célunk és törekvé-

sünk, hogy az ingyen tankönyv és tanszerbeli segélyezésen kívül, az arra valóban rászorult növendékeket, amint a szüksége felmerül, egyes ruhadarabok adományozásával is felsegéljük, hogy a családi szegénység miatt lehetőleg egyetlen, a város területén levő gyermek se maradjon el a népiskolából.

— **Gáspár Imre,** a hetvenes és nyolcvanas évek egyik legnépszerűbb költője pénteken, e hó 19-én éjjel 56-ik éves korában Budapesten, a Rókus-kórházban meghalt. Gáspár Imre régi előkelő felvidéki nemesi családból származott. Gáspár György volt 48-as honvéd ezredesnek fia, több könyv szerzője, több újság szerkesztője volt. A megboldogult hült tetemeit kedden d. u. 3 órakor a római kath. egyház szertartása szerint, a rákoskeresztúri temetőben helyezték örök nyugalomra. A budapesti írók és újságírók gyászjelentésben tudatták író és hírlapíró társuk elhunytát. Béke porain, nyugodjék csendesen!

— **„Nesze semmi, fogd meg jól.”** Ez a közmondás jut eszébe minden ahhoz értő embernek, mikor az exlex alatt hátrálékba maradt adók részletfizetési kedvezményét olvassa, amivel a jelenlegi magas kormányhumánus eljárást akar tanusítani. Legalább a félhivatalosok ezt humánusnak látják. Arról van szó ugyanis, hogy azon adózók, kiknek a folyó év első felére (tehát az I. és II. negyedre) eső adótartozásuk az 500 K-át meg nem haladja, ez év végeig fizetési halasztást nyerhetnek, ha ezért folyó évi szeptember hó 10-ikeig bélyegmentes kérvény útján a pénzügyigazgatósághoz folyamodnak. Azonban a dolog úgy áll, hogy az adó még nincs is kivetve és évvégeig a foglalatásokat sem lehet keresztül vinni, annál kevésbé végrehajtásokat eszközölni.

— **A legjobb művész és cirkuszcsoport,** — jelenti a falragasz — Pollantz családja szombaton (e hó 27-én) és vasárnap (e hó 28-án) Székelyudvarhelyt, a Koronkai-féle Barkóczy Albert kerthelyiségében tartja nagyszabású előadásait. A műsor gazdag és változatos. Lesz kínai négyes gimnasztikus mutatványokkal, egy 18 éves fiú 38 kilós súlyt ujjával felemel, Muki bohóc tréfás jelenetet ad elő, amit tirolai duettánc követ. Albert bemutatkozik, mint kiyoimitátor s utána Muki és Janesi bohócok igen tréfás jelenetet produkálnak. Következik a Rökkoko francia nemzeti tánc, melyet Olga k. a. és Rezső ur mutatnak be. A három fivér földszinti akrobata mutatványát záradékol igen tréfás angol néma képlet követi. A helyárak 1 K és 60 filléresek. Az előadás kezdete fél 9 órakor este lesz. A n. é. közönség látogatását kéri a művész csoport, mely előre biztosítja közönségünket megelégedettségéről.

— **Az adókvető bizottság,** mely a folyó évi III. oszt. kereseti adót tárgyalja, működését e hó 27-én (szombaton) a polgári önképző-kör (régí városháza) nagytermében kezdi meg. Itt joga van minden egyes adózónak megjelenni és a kivetés ellen észrevételeit élő szóval megtenni.

— **A sétatéri gyalogjáró hid** — mint értesülünk — elkészült és a

forgalomnak átadták. Akik látták, úgy nyilatkoznak, hogy azon csak libasorban lehet átkelni; lévén oly keskeny, hogy kettő egymás mellett nem járhat. Szóval nem annyira hid az, mint inkább palló. De hát azért ez is jobb a semminél.

— **Adókvetési lajstromok.** A folyó évi I., II., IV-ed osztályu kereseti adó, tőkekamat-és járadékadó, valamint a föld és házadó s az általános jövedelmi pótdadó kvetési lajstromok, a városi adóhivatalnál 8 napi közszemlére ki vannak téve, hol a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekinthetők.

— **A kettős kut** igen fontos szolgáltatást van hivatva teljesíteni a szentimrei és rózsá-utcai, valamint a környékbeli lakosok részére. Ezt a fontos szolgáltatást bőséges vízzel teljesíti is, de hogyan? Esős idő esetén a hegyalján levő kut vizét a leömlő szennyes áradat megfertőzteti, Nem csoda aztán, ha itt-ott ragályos, tifuszos betegségek lépnek fel és szedik áldozataikat. E nagyon, talán az összes közutak között legjobban használt kutat okvetlenül át kell alakítani. Szivattyúval ellátva, megfelelő jó karba helyezni. Az adófizető polgárság ezt joggal várhatja a város előljáróságától. Minél sürgősebb intézkedést kérünk.

— **A méhészeti vádorgyűlésen** tartott előadások egyik legérdekesebbjét Gál Imre székelyudvarhelyi igazgató-tanító, a vármegyei méhészeti egyesület nagytevékenységű titkárnak előadása képezte: „A méhek a szocializmus szolgálatában” címmel. A mind végig nagy figyelemmel hallgatott előadást a közönség lelkesen megtapsolta.

— **Szerkesztői üzenet.** G. F. Gy. Augusztus 18-án lap nem jelent meg. Erről a megelőző számban értesítettük volt t. olvasóinkat.

— **„Az üzlet”** nevű kitűnően szerkesztett kereskedelmi szaklap, mely szórakoztatva tanít és tanítva szórakoztat, különösen a reklámra, a kizárólagos eladásra, az üzletvezetés száz meg száz apró fogására oktatja olvasóit detailisták. Erről a lapról tárgyilagosan állapíthatjuk meg, hogy az nélkülözhetetlen segédeszköze minden modern kereskedőnek s viszont a modern kereskedőkről megjegyezhetjük, hogy csak ezeknek van a mai nehéz viszonyok között létjogosultságuk. Érdeklődőknek szívesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal; Budapest VI. Aradi-u. 8.

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szeminárium Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat szeptember hónapban, avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégezett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszert és működését ismertető könyvet „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

Szám: 4546—1910. tikvi.

Hirdetmény.

Vargyas község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869: 2579 számú szabályrendelet-höz képest átalakított és ezzel egyidőjűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886: XXIX. t. cikk, az 1899: XXXVIII. és az 1881: XVI. t. cikknek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosított.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1910. évi szeptember hó 26-án fog kezdődni. Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5, 6, 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos

az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek, és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Okland, 1910. évi augusztus 10.

Dr. Földes Miklós s. k. kir. albiró.

A kiadmány hitelű:

Kir. telekkönyvvezető helyett:

Szeles Félix,

kir. járásbíróági írnok.

Szám: 4700—1910. tikvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi július hó 6-án 14114. szám alatt elrendelte, hogy az oklandi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Székelyszáldobos** község telekjegyzőkönyveiben főlve mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886: XXIX. t. c. az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. XVI. t. c. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892: XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosított.

E célból a helyszíni eljárás nevezett községben 1910. évi szeptember hó 26-án fog kezdődni. Ennélfogva felhívjuk:

1. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni,

hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886: XXIX. t. c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Okland 1910. évi augusztus hó 17-én.

Kelemen Kálmán s. k. kir. albiró.

A kiadmány hitelű:

Kir. telekkönyvvezető helyett:

Szeles Félix,

kir. járásbíróági írnok.

Bélyegzők

B megrendelésre mindenféle kivételben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállíttatnak **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Üzlethelyiséget keres lakással,

forgalmas helyen: Steinbach József Nagydísznád, hova az ajánlatok részletes felvilágosítással intézendők.

Zempléni Árpád

író, a Petőfi Társaság tagjának a következő művei kaphatók:

Új versek (1893—1897). Negyedik kiadás. Budapest, 1898. Franke Pál bizománya. Terjedelme 8 iv; ára 1 K.

Válogatott versei. (1884—1892 1897.) Budapest, Franke Pál bizománya. Terjedelme 18 iv; ára füzve 2 K, diszkötésben 5 K.

Kis emberek. Elbeszélések. Valtér Ernő kiadása. Budapest. 1899. Terjedelme 10 iv; ára 1 K.

Didó. Verses lírai regény. Tóth István négy szoborképével. Második kiadás. Budapest, 1901. Terjedelme 12 és fél iv; ára füzve 2 K, magyar stílus diszkötésben 3 K.

Washington, Pályadijnyertes óda, 1906.

Bosszú. Osztályk hősi ének. A Kisfaludy-Társaság 1907. évi Bulovszky díjával jutalmazott kisebb elbeszélő költemény. Második kiadás; ára 1 K.

Istár és Gilgamesz. Babiloni rege. Budapest, 1910; ára 1 K.

Turáni Dalok. (1900—1910.) Mondai és történelmi hősenek. Budapest, 1910. Terjedelme 16 iv; ára füzve 5 K, stilszerű diszkötésben 8 K.

Mindezek együttesen és külön-külön is megrendelhetők a szerzőnél (Budapest, IV. Bástya-u. 11. sz. alatt) a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú diszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. levélpapirosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

NYOMTATVÁNYRAKTÁR**KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET****BETEGH PÁL****KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS**

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélíró-tollak, ronditollak, üveg-tollak, tollszárazak, disztollszárazak. Irónok, fekete, színes és másoló-irónok, notes-irónok, csavarirónok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fájelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és csörgők. Monogramok fehérnemű és levélpapirjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névelíratok öntött fém-ből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képes-könyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszegek, képesok stb.

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatós papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, esomápoló és selyempapirok, másoló-papirok, itató-papirok, szűrő-papirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden sulyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Írók, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klotz-papirok, szivarkahüvely, szivarka-snévjegytárcák. Dohány-esszivartárcák bőrből és fém-ből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.